

དཔེ་ཚིགས་གཙུག་པོ།
ཞིགས་བྱེད།

དགག་སྐྱབ་སྒྲིང་སྒྲོབས།

འགྲུན་སངས་རྒྱལ་དོན་གྲུབ།

འགྲུན་སངས་རྒྱལ་དོན་གྲུབ།

ཡུན་ནན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱེད་ཁང་།

བདག་དཔེ་ཚོགས།

དགག་ཐུབ་ཉིང་ཚོངས།

འབྲུན་སངས་རྒྱལ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་བརྒྱུས།

ཡུན་ནན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།

དཔེ་ཚིག་གཙ་མིག་པ། བཟ་ཁྱུ།
 ཚུམ་མིག་འགན་འཁུར་པ། གྲང་ཏུང་མིང་།
 དཔ་གཞིའི་བཟ་འགྲོད་པ། བཟ་ཁྱུ།

བདག་དཔེ་ཚིག་པ།
 དགག་ཐུབ་སྤྱོད་སྤྱོད་པ།
 འགྲན་སངས་ཁྱུ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་བཅུམས།

དཔེ་ཚུན།	ཡུན་ནན་མི་རིགས་དཔེ་ཚུན་ཁང་།
འབྲེམ་སྤྱོད་པ།	ཐི་མིང་མི་རིགས་པར་ཁང་།
པར་འདེབས།	850mm×1168mm 1/32
དཔ་ཆད།	9.75
དཔར་ཤོག	ཁྱི19
མིག་ཡུངས།	2005ལོའི་ཟླ1པར་པར་གཞི་དང་པོ་བཞིགས།
པར་ཐེངས།	2005ལོའི་ཟླ1པར་དཔར་ཐེངས་དང་པོ་དཔར།
དཔར་ཡུངས།	1—2 000
དཔེ་ཁྱུགས།	ISBN 7—5367—3100—0/G • 649
ཕན་ཆད།	སྒྲ14.00

པར་དབང་འདི་གར་ཡོད་པས་པར་བཟུས་བཟུབ་ན་ཁྱིམས་ཆད་ཡོག
 (ཤོག་ངོས་ཆད་ནོར་སྒོག་སྒྱུ་གང་ཏུང་ཡོད་ཆེ་པར་ཁང་ལ་བྱི་གཏུག་བྱ)

本 我 丛 书
批 判 精 神
——论科学的批判精神
桑杰端智 著

丛书主编 扎 加
责任编辑 张东平
封面设计 扎 加

出 版	云南民族出版社出版发行 (昆明市环城西路170号 邮编:650032)
发 行	http://WWW.ynbook.com ynbook@vip.163.com
印 刷	西宁民族印刷厂
开 本	850mm×1168mm 1/32
印 张	9.75
字 数	190千
版 次	2005年1月第1版
印 次	2005年1月第1次印刷
印 数	1—2 000
书 号	ISBN 7—5367—3100—0/G·649
定 价	14.00元

版权所有 翻印必究
(书中如有缺页、错页及倒装请与印刷厂联系)

ལམ་གྱི་བདེན་པ།

——《བདག་དཔེ་ཆོགས་》ཀྱི་སྒྲིབ་འགྲེལ་ཆབ་ཏུ་བྲིས་པ།

གཅིག

དེ་ཡང་། རྒྱུ་ལྷན་ལྷོང་འཇགས་པའི་“ཤེས་ཚོངས་ཀྱི་ཤྲོག་རྩང་”
5། མི་རྒྱལ་སྐོས་དལ་བག་ཡངས་ཀྱིས་ཉེ་བར་འཆོ།

“ཉྱག་བཟན་གྱི་རི་བོ་”ལེ་དབར་བྲི་ཡི་བར་དུ་བརྒྱུད་ཀྱིས་ཉལ་ཉེ།
ཡན་ལག་ཚུགས་མཆམས་ཀྱན་ཏུ་བསྐྱུངས།

“ཤེས་རིག་གི་ཚུ་རྒྱན་”ཕན་བྱ་མི་ལ་སྤྱོད་གི་གཙང་རྩང་རིང་མ་ཡི་
ཟབས་ནས་འདྲུམ་ཁིང་ལྷང་ལྷང་དལ་གྱིས་བཟུང།

གང་དེ་“འདས་པའི་རྒྱན་པོ་”མཐོན་པོའི་ཅེ་མོ་ནས་བབས་ཤིང་། “མ་
འོངས་ཀླུ་གསེང་”མཉེན་མོའི་མངལ་སྐྱབས་སུ་བཅུ།

དེ་ལ་བྲམ་བས་ལང་ལོང་འཕྱར་བའི་གཙང་པོའི་འཛོ་ཞེག་མེད་ནའང་།
བཟན་གཡོ་བམས་ཅད་ལ་ནི་དགོས་འདོད་ཡིད་བཞིན་སྒྲོང་བའི་མ་མ་ཉིད་དུ་
ལྷུང།

ཉི་མ་རྒྱབ་པའི་ས་སྤྲོས་ལ། འགྲེང་དུད་ཡོད་ཀྱི་བརྒྱུང་བས་རྩམས་
ཤིང་བྲན་རིག་བྲལ་བའི་སོ་ཆོས་ཀྱིས་དུས་འདའ་ལོ།

“ཤེས་ཡོན་རྒན་པོ་”ཆོ་ཉིན་མཆན་ཐོག་ཐག་ཏུ་ཐུན་ནག་གི་བྱ་བུར་ལ་
ཡིབས་ནས། རྒྱགས་མཐའ་བྲལ་བའི་རོ་མཆར་གྱི་གཏམ་རྒྱུད་ཀྱིང་ཁོག་

ཁོང་ཚོས་བྱ་རབས་ཆ་རྒྱད་ནམས་ལ་གཏམ་རྒྱད་ཡང་ཡང་གསུངས་
ནའང་། དེ་དག་གཏམ་རྒྱད་ལ་ཉན་པ་ལས་རི་ལས་བརྒྱས་པའི་དེའུ་ལ་
དགའ།

ཁོང་ཚོས་ནམ་ཡང་སེའུ་བརྒྱ་པའི་རག་བཞིན་ལྷབ་ལྷབ་སྟེ་ནའང་།
ཁོང་ཚོའི་གསུང་ནི་མི་ལོ་1000གི་ཡར་ཕྱོད་གྱི་ཡབ་མེས་ནམས་ལས་བརྒྱད་དེ་
འངས་པས། བཀར་བཏགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་གསུང་བཞིན་ཅི།

“ཤེས་ཚྭངས་ཀྱི་ཤྲག་རྩང” ཅུ། གནའ་བོའི་སྲོལ་རྒྱན་ཡོད་རྒྱ་ཆད་མ་
ཉིད་ཏུ་བཀྱར་ཁིང་། སུ་ཞིག་ཡབ་མེས་ནམས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ལ་སྐལ་ན། དེ་
ཉིད་ཚུལ་དང་ལྷན་པ་ནམས་ཀྱིས་མ་རངས་རན་དམོན་བྱ་བའི་གཞི་ཏུ་འཇུག།

དེའི་ཕྱིར། ཁོ་ཚོའི་འཆོ་བ་ཉིང་འཇགས་སུ་འདུག

ཡན་ནའང་། ཁོ་ཆོ་ཉག་ཏུ་སེམས་ཁྲལ་གྱིས་ནོན་ཏེ། ཤིང་འབྲས་ཀྱི་
བཤོ་སྐལ་མ་ལོན་ན་ཅི་ལྟར་བྱ་ཡང་ཟེར།

ས་རུབ་ལ་ཉེ་དུས། མི་ནམས་ཀྱིས་སྤྲོམ་སྲང་གང་དུའང་མགོ་མཇུག་
མེད་པའི་གཏམ་རྒྱད་གང་མང་གྲིང་གིན་འདུག དེ་ནི་དོགས་སྤྲོང་པ་དག་གི་
གཏམ་རྒྱད་རྒྱང་རྒྱང་རེད།

ཁོ་ཆོ་རྒྱད་ཏུ་ཕྱིན་ཀྱང་ཕྱིར་འཕྱོར་མེད་པར་ལྷུར།

ཁ་ཤིས་དགྲའ་ལ་རྒྱག་པའི་རི་ཅེར་འགོ་འདྲོད་ཀྱང་། དེ་ལས་ལྷོག་ཉི།
གཡང་གཟར་བྲག་རིའི་འདབས་རོལ་ཏུ་ཁོ་ཚོའི་རུས་གོང་གིས་བཀང་འདུག

ལོ་རྒྱུ་འགྲོས་ཀྱིས་ཕྱིན། དུས་བཞི་རེས་ཀྱིས་འཁོར།

ཇིང་རྒྱ་ལྟར་ཉིང་འཇགས་པའི་“ཤེས་ཚྭངས་ཀྱི་ཤྲག་རྩང” ཅུ། མི་
ནམས་སྲར་བཞིན་སོས་དལ་བག་ཡངས་ཀྱིས་ཉེ་བར་འཆོ།

.....

མི་ཞིག་ཐུན་ནག་ཁྲིད་ནས་སྒྲོ་བྱར་དུ་སླེབས།

ལུས་པོར་ཆ་ཁ་གངས་མེད་ཀྱིས་བཏབ་ཅིང་ཁྲག་གི་རླང་རྩིས་རིང་ནས་
རིང་དུ་འཐེན།

ཁོ་པ་བརྟེན་འཆོས་ཀྱིས་བཤོད་བཤོད་མཐར། ལྷ་ཡི་སྒྱུལ་བུའི་སྒྲོ་
རླང་། དྲན་མེད་བརྒྱལ།

འཇིགས་དུང་གི་མཆན་མོར། འོད་རླང་སྒྲོན་མའི་རམ་འདེགས་འོག
ལྷ་ཡི་སྒྱུལ་བུར་བསྐྱར་ཏེ་བསྐྱལ།

“ཁོ་སླེབས་ཐུང་” སང་ནངས་མོར་ཕྱེ་མི་ཀུན་གྱིས་ཤེས།

བྱིམ་མཆོས་རྣམས་འཆང་ཁ་ཤིག་ཤིག་གིས་འོངས་ནས་མགོ་བོ་ཏུ་
བཞིན་དུ་གཡུག། ཁོ་ཆོས་མཆུག་འབྲས་འདི་འདྲ་འབྱུང་ངེས་པའི་ཁོ་ཐག་
ཐར་ནས་བཅད་འདུག།

རི་ཆེན་པ་རོལ་ཕྱིན་འདོད་ཀྱི་མི་བུ་དག་རང་ཕྱག་རང་ཉོ་དང་རང་
ཉེས་རང་འཁྲར་གྱི་ལས་ལས་ག་ལ་ཐར།

མི་ཐེའི་བྱར་ལོགས་སུ། “ཤེས་ཡོན་ཀན་པོ་”ཆོས་ཀྱང་དབུགས་རིང་
ནར་ནར་དུ་འབྱིན་བཞིན་པའི་ཆུན་ལ་ཐིགས་སྐད་གཏོང་།

ཁོང་ཆོས་རླང་བཅུགས་ཏེ་ཕྱག་ལ་སྒྲུར་བ་མིན་ཡང་། བྱིམ་ལུགས་
ནི་བྱིམ་ལུགས་རང་རེད།

མི་འདི་“ཤེས་ཡོན་ཀན་པོ་”ཆོའི་ཕྱགས་དགོངས་དང་འགལ་བས་ཐིག་
ཉེས་ཤིན་ཏུ་ཕྱི།

མས་སྒྲོན་སོས་པ་ན་ཅི་བྱས་ལ་འདྲི་གཙན་གཏོང་།

ཁོང་ཚོས་ཀྱང་ཉེས་ཆད་ཡང་མ་གཅོད་པའི་བཟོ་སྒྲུབ།

ཁོང་ཚོས་ཁོ་པའི་ཡ་མའི་སྐྱབས་འདེམ་མིག་འབྲས་མཐོང་གི་འདུག་ཅིང་།
མ་ཟད་ལོ་ངོ་30ཕྱིན་ལ་ཐུང་མ་ཐང་ནས་རྗེས་མེད་དུ་སྐྱུར་པའི་ཁོ་པའི་ས་
དེའང་དྲན་གྱིན་འདུག།

དེ་ལྟ་ནའང་། བྱིས་ས་ལྷགས་ནི་བྱིས་ས་ལྷགས་རང་རེད། དེ་བས་
ངས་པར་ལག་ཏུ་བསྟར་དགོས་སོང་།

“ཤེས་ཡོན་ཀླན་པོ”ཚོས་བྱིས་ས་གཅོད་ལ་ལྟ་སྐྱུལ་བྱེད།

ཁོང་ཚོས་ཡུལ་བྱོལ་པ་ཁྲིམ་རར་བྱུད། མི་ནམས་འཆང་ཁ་ཤིག་ཤིག་
ཏུ་འཆོགས་ཀྱང་སྐད་འབྱིན་པོད་མཁན་མེད།

ཁོ་པ་བཀྲེས་སྒྲིམ་ཆད་མེད་ཀྱིས་མནར་ཞིང་ལུས་པའི་སྐྱབས་ལྷགས་
ཡོངས་སུ་བཟད་ནའང་། “ཀླན་པོ”ནམས་ཀྱིས་ཐུག་ཆོལ་བེད།

ཁོས་བཀའ་མ་བརྟེན།

ཁོང་ཚོས་སྐྱབས་བ་གཅོད་པའི་བཀའ་བབས་ཀྱང་ཁོས་ངག་མ་བཟུམས།

ཁོས་“ཀླན་པོ”ནམས་ལ་ཡ་ལན་ལྟར་བ་ལྟ་ཞོག མིག་བྱང་རིག་རིག་
གིས་རང་གི་ལམ་གྲོགས་དག་འཆོལ།

“ང་ལ་ཉོན་”ཁོས་སྐད་ལྷགས་དམའ་མོས། “ང་ལ་ཉོན། སྤྱིང་རུས་
སྤྱིད་ཅིག ང་ནི་རི་བོའི་ས་རོལ་ནས་ཐོན། ངས་ནི་ངོ་མཚར་ཆེ་བའི་ས་
གཞིར་རྒྱུ་པ་སྤྱོད་ཅིང་། རིགས་རུས་གདུང་རྒྱུད་གཞན་ལ་ལག་པས་རེག་
ཅིང་། མཛེས་སྤྱད་ཡུལ་སྤྱོད་སྤྱིད་པོ་མིག་གིས་ཀྱང་མཐོང་ཅིང་།

“ང་ཡི་བྱིས་པའི་རུས་སྐྱབས་ས་མས་ཁ་ལོ་བསྐྱར།

“ཤར་སྟོན་ཐུབ་བྱུང་གང་ལ་བལྟས་ཀྱང་རུས་ལོ་ལོན་པའི་རི་རྒྱུད་ཀྱི་གྲིབ་

གཟུགས་ཅམ་ལས་མ་མཐོང་།

“ངས་རི་བོའི་པ་རྩོལ་ན་ཅི་ཡོད་ཀྱི་དྲི་བ་དྲིས་ཐངས་རེད། བ་ལགས་
འཇིགས་ཤིང་མགོ་བོ་འབྲེད་ཏུ་གཡུག་བཞིན་སྐད་སྒྲ་མ་མཐོ་བེད། ངས་རྒྱ་
མ་ཚུ་འདིད་ཏུ་དྲིས་ཆོ། ཁོང་གིས་ང་རང་བྲག་གཡང་མཐོན་པོའི་ཉེ་ལྷགས་
ལྷ་ཁྱིད་དེ། ལྷ་དང་ལས་ཀྱི་མཐུ་སྟོབས་ལ་ཆོལ་མཁན་དག་གི་རུས་གོང་ལ་ལྷ་
རུ་བཅུག

“ངས་འདི་ནི་རྩུན་ཉི། ལྷ་དང་ལས་དབང་ནི་དཔའ་ངར་ཅན་ལ་
དགའ་འོ་ཞེས་དུས། ‘ཤེས་ཡོན་ཀན་པོ་སྟེབས་ཉེ་རྡོ་རྗེའི་བཀའ་ལྟར་
བསྐྱུགས། ལྷ་དང་ལས་ཀྱི་བྱུགས་བསྐྱེད་ལས་འདི་སྤང་གི་ཆོས་ཀྱན་བྱང་།
ཡབ་མེས་ཆོའི་སྒྲོན་ལམ་ལས་ཀྱག་རྩང་འདིའི་སྒྲིག་ཆགས་དང་། མེ་ཉྱག་
ཤིང་འབྲས། ཉ་རྩུ་སྟགས་བསྐྱེད་དེ་བྱ་ཆོལ་དབང་བར་བྱས། སྤང་སྟོང་
ཐམས་ཅད་ལྷ་ཡིས་བདག་བྱེད་པས་ན་རི་ཡི་པ་རྩོལ་གྱི་རྣམ་པ་ག་འདྲ་མི་བྱས་
ཅི་ལྟར་ཤེས། བསྐལ་པ་འཇིག་རྒྱས་ཀྱང་ཤེས་མི་སྟོང་ཅེས་གསུངས་བྱང་།

“ཁོང་ཆོས་ཉྱག་རྒྱ་ཁ་ལབ་ལྡབ་ལྡབ་སྒྲ་བར་མ་ཟད་རྩུན་ཡང་བཤད།
ཁོང་ཆོས་ང་ལ་རྩུན་ལབ་པ་ནང་བཞིན་ཁྱོད་ཆོའང་རྩུན་གྱིས་མགོ་བསྟོར།

“རི་བོའི་པ་རྩོལ་ན་སྤྲོ་ལྡང་ལྡང་ལྡང་གཡོ་བའི་རྩ་བར་སྟེང་པ་འདུག་
པར་མ་ཟད། བྱ་ཆོད་ངར་འདྲ་བའི་གཞུག་ལྷས་ཅན་གྱི་པོ་མོ་གང་མང་འདུག་
ཡོ་རོ་བརྒྱ་སྟོང་གི་སྒྲོན་ལ་བཞེངས་པའི་བརྟེན་ཆགས་མཛེས་སྟག་ལྡན་པའི་
སྤང་ཁྱེར་ཡང་འདུག

“ངས་མཚར་སྟག་ལྡན་པའི་བྱིམ་གཞིས་གསར་པ་རྟེན་ཡོད། ཀྱན་
ནས་ལེགས་པའི་འཆོ་བའི་མདུན་ལམ་ཡང་མཐོང་ཡོད། ངའི་རྗེས་སྟེན་

འཕྲངས་དང་། ཁྱོད་ཚོ་ཁྱིད་ནས་བདེ་ལྡན་གྱི་ཡུལ་དེར་འགྲོ།

“ས་གང་ལ་ཕྱིན་ཀྱང་། ལྷ་ཆེན་པོའི་འཇུག་ཁལ་ནི་ཀུན་ལ་རིས་མེད་
དུ་སྟོན་ནོ”

.....

ཁོའི་བཤད་གཏམ་རྒྱུ་ལས་པ་ན། མི་ཚོགས་འཇིགས་སྤང་གིས་སྐད་
ཅར་བརྒྱབ། “སྟོན་གཏམ། མི་བཤད་ཀྱི་བཤད། མི་འདིས་ལྷ་དང་ལས་
དབང་ཁྱད་དུ་གསོད་གི་འདུག བཀའ་ཆད་ནན་མོ་གཙོད་འོས། བདུད་གྱི་
ཁྱབ་མཐོལ་བའི་སྤྱིང་ཁམས་ཆེན་པོ་ཁྱོད། ལོ་ངོ་སྟོང་གི་ཡབ་མེས་ཀྱི་བཀའ་
བྲིམས་ལས་འདའ་ན། སྟོན་ཐོག་གཏོང་ངོ”ཞེས་“ཤེས་ཡོན་ཀན་པོས”དེ་
སྐད་སྟུག།

ཁོ་ཚོས་རྒྱུ་ལས་པ་འདི་མཆོན་ཆ་བསྐྱམས།

ཁོ་པ་ལྷ་ལས་དུ་བཏང་ངོ་།།

ཡབ་མེས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ཀྱི་ལོ་སྟོན་ལས་པ་ལ་ཐ་ཆོག་སྟོན་པའི་དན་
ཉགས་སྟུ། ཁོ་ཚོས་ཁོ་པའི་ལེམ་པོ་བྲག་གཡང་དུ་བརྒྱུད།

.....

ཕྱིས་སྟུ། ཡུལ་དེར་ཐན་སྟོན་ཆེན་པོ་བྱུང་། “ཤེས་རིག་གི་ཚུ་རྒྱུན་”ལུ་
མགོ་ནས་སྐམ། འོ་དེ་སྟུགས་ཐམས་ཅད་སྐྱོམ་གདུང་གིས་ཤི ཞིང་ས་ཡོད་ཀྱི་
ཆ་གདུང་གིས་བཅོམ། “ཤེས་རྒྱུངས་ཀྱི་སྟོན་རྒྱུངས་”ལུ་ན་མེད་པའི་བཀྲེས་
སྟོན་གྱིས་མནར་ཉེ་སྟུག།

འོན་ཀྱང་། “ཤེས་ཡོན་ཀན་པོ”ཆོ་ད་དུང་ཡིད་མ་ཆད། ཁོང་ཚོས་
ལུང་བསྟན་པ། གསུང་རབ་ལྟར་ན་གང་ཞིང་ཟག་པ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་

ཉིད་རེད་ཅེས་གསུངས། ཡིན་ཀྱང་། ཁོང་ཚོ་ནས་ཤིང་འཁོགས་པས་ཁ་
བས་བཅུ་གྲིལ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་ཚོག་འདུག

.....

དགུན་ཁ་སྒྲིབས་བྱུང་།

ཤྱང་ལྷེ་ནི་མི་མེད་ཁང་སྒྲོང་ས་སུ་འགྱུར་ལ་ཉི།

སྒྲོབས་ལེགས་སུ་སྒྲིག་ཐར་བྱུང་བ་ན་མས་ཀྱི་གསོན་རེ་ཉག་གཅིག་ནི་རི་

ཐོང་པ་རྩ་ལ་ཏུ་བཀལ་རྒྱ་དེ་རེད།

འོན་ཀྱང་། ཡབ་མེས་ཀྱིས་བཀའ་རྒྱ་མཛད་ཡོད་པས།

བྲིམས་ལས་འདེའ་མཁན་མ་བྱུང་།

.....

མཚན་མོ་ཞིག་ལ། དྲག་པོའི་ཟིང་འབྲུག་ལངས་སོང་།

རེ་ཐག་ཆད་པས་མི་ན་མས་ལ་དཔའ་ངར་སྐྱེས་བྱུང་། ད་ནས་བཟུང་

ཁོ་ཚོ་འཇིགས་པ་མེད་ཅིང་ཉིང་འཇགས་སུ་སྡོད་ཐབས་བྲལ།

“ཤེས་ཡོན་ཀན་པོ”ཚོས་ལུས་མེད་ཀྱི་སྐྱེལ་གཏམ་གཏོང་།

ཁོང་ཚོར་ཁ་ཡ་བྱེད་མཁན་མ་བྱུང་བས་སྐྱག་ཡུས་ཁོ་ན་རྫོང་ཅིང་། བྱ་

ཚ་ན་མས་ཀྱིས་དྲིན་ལན་ལོག་འཇལ་བྱས་ཞེས་སྒྲིལ་གསུངས་འདོན། འོན་ཀྱང་།

ཤྱང་ལྷེ་ནས་ཆེས་མཐའ་མཇུག་གི་ཤིང་རྩ་འཁོར་ལོ་དེ་ཡང་འབྲལ་བར་ཚོམ་

པ་ན། ཁོང་ཚོས་སྐྱབ་བཀག་ནས་ཁོང་ཚོ་འབྲིད་དགོས་ཞེས་བཅན་ཚུགས་

བྱས།

གར་འགྲོ་གཏོལ་མེད་ཀྱི་ཡུལ་བྱོལ་དེ་ལྟར་འགོ་བཅམས།

.....

དེ་ནི་“ཡུལ་ཕྱོལ་བ་”མཐོང་འཕྱོར་བ་ནས་དུས་ཡུན་རིང་པོ་འགོར་བའི་
ལམ་ཞིག་རེད། ཁོས་བཏབ་པའི་རི་བོའི་ཕ་རོལ་ཏུ་བསྐྱོད་སའི་ལམ་ཉགས་
ཉིད་ཐུ་ནི་ལས་སྒྲ་མོ་ཞིག་ག་ལ་ཡིན།

མི་བུ་ཁྱི་རྩོད་མང་པོ་བཀྲས་སྒྲིམ་གྱིས་ཤི་ཚར་བའི་མཐར། ད་གཞིན་
ལམ་ཉགས་ཉིད་ཐུང་། ཞིབ་ཚགས་གཟབ་ནན་གྱི་ལམ་བུ་གསར་གཏོད་
མཁན་དེས། ལྷག་པོའི་ནགས་ཚལ་དང་ལུ་མེད་བྱེ་ཐང་གང་ལའང་ལམ་
ཉགས་གསལ་པོ་བརྒྱབ་འདུག

དེ་ནས་བརྒྱུད་། བསྐྱོད་ལམ་དུ་དཀའ་སྤྱད་ཅི་ཡང་མེད།

གོ་མ་བ་རེ་རེ་བཞིན། མི་རྒྱལ་གྱིས་ལམ་ཉགས་དེད་དེ་སྤྱོད་ཐུང་
ཡངས་སུ་བསྐྱབས་པའི་ས་གཞི་གསར་པར་འཕྱོར།

མི་རྒྱལ་སྤྱོད་བཅེད་ཅིང་ཕན་ཚུན་ལ་ཅིར་ཉེ་སྤྱོད།

“ཁོ་འགྲིག་འདུག ཁོ་ནོར་མེད། ‘ཤེས་ཡོན་ཀན་པོ་’ཆོས་ཞུ་ནས་
འཇུགས་འདུག.....”

“ཁོས་བཤད་པ་བདེན་འདུག ‘ཤེས་ཡོན་ཀན་པོ་’ཆོས་རྒྱན་སྤྱོད་
.....”

“ཁོ་པའི་བཅའ་རྒྱུ་གཡང་དུ་བསྐྱར་ནས་ཅག་བཅའ་བུའི་ཁྱོད་ན་
དཀའ་སྤྱད་ཐུང་མོད། ‘ཤེས་ཡོན་ཀན་པོ་’ཆོས་ཤིང་རྩ་ལ་བསྐྱོད་དེ་གནང་
པའི་སྤྱན་ཆོག་གྱིར་ཞིང་རྒྱང་བ་མྱིད་པོར་སྤྱོད་.....”

“ཁོས་བྱ་ཆོ་བསྐྱབས་ནའང་། བྱ་ཆོས་དེ་ལས་ཕྱོག་ཉེ་ཁོ་བསད་སོང་
.....”

“བྱ་ཆོ་མཐོང་འཕྱོད་སྤྱོད་པོས་.....”

ཤིང་རྩ་ལས་བབས། རྗེས་ལྷན་དེད་ནས་ལྷ་སར་ཕྱིན། ཁོ་ཚོས་ཁང་
པ་བཅིག་ས་ཤིང་ས་ཚོད་བཅུ་ལ། བདེ་སྲིད་ཀྱི་དཔལ་ལ་རྩོལ་ནས་ཡུན་རིང་
འགོར།

.....

ལྷ་དུ་མའི་རྗེས་སུ། མི་རྒྱུས་ཀྱིས་དཔལ་མཛད་ས་ལྷན་པའི་ལམ་བུ་
གསར་གཏོད་མཁན་དེ་“མཛད་ས་མི་གན་པོ”ཡི་ཕུར་དུ་བཞེངས་པའི་ཁང་
ཚོམས་སུ་འཇུག་སྐྱུར་ཐག་བཅད།

གཟི་ཉམས་ཆེ་བའི་ཕྱོད་ཕྱང་དབུ་འཇགས་ཀྱི་སྒྲིག་རྩེ་དུ་སྦྱོད། ཁོ་
ཚོ་ལམ་བུ་གསར་གཏོད་མཁན་གྱི་བཅ་རོ་བསྐྱར་སར་འཕྱོར་དུས། བཅ་རོ་
མཛོང་བམིག་ལམ་དུ་མ་སྐྱར།

འཕར་སྐྱང་གིས་དུད་ཀྱང་སྤིད།

དེ་བས། རི་འདབས་སུ་རྩོ་རིང་རྒྱང་རྒྱང་ཞིག་བཞེངས། (ད་ལྟ་ས་
དེར་སྐྱར་བཤོད་གཞུང་ལམ་ཆེན་པོ་ཞིག་ལས་འདུག) རྩོ་རིང་རོས་སུ་
གསར་གཏོད་མཁན་གྱི་མཆན་བཀོད་ཅིང་། བཀའ་དྲིན་སྒྲིང་ལ་བཅངས་
པའི་ཕྱི་རབས་པ་ཞིག་གིས་བཞེངས་སྐྱེལ་བྲིས་འདུག

གསར་གཏོད་པ་དེས། ཤེས་རྫོངས་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྒྲིག་ནག་གི་
འཇིགས་དངངས་ལ་ཐོག་མར་ཚོལ་ཞིང་།

གསར་གཏོད་པ་དེས། མི་རྒྱུས་བདེ་སྲིད་རང་དབང་གི་རྒྱལ་ས་ལ་
མངོན་པར་བྲིད་དོ།

.....

ང་ཚོས་འདས་དམ་འོངས་གང་ལའང་སྒྲིག་པར་མི་འབྱུང་བའི་སྒྲིན་

འབྲུག་འཆའ་ལོ།

འགྲོ་མིའི་ལོ་རྒྱུས་ལས་རིང་བའི་གཏམ་རྒྱུད་འདི་ནི། ཡ་རིའི་ཚུམ་
མཁན་བློན་ལུན་གྱི་«འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་བཅའ་སྤྱོད་འགྲུལ་»^① ཞེས་པའི་
དཔེ་དེབ་ཀྱི་སྒྲིན་འགྲོའི་གཏམ་རེད།

ཁོ་ལོས་འདི་ནས། སློག་པོར་ཤེས་བྱའི་མཁོ་བ་འབད་མེད་ཏུ་སྦྱིན་
ཞོན། ཡིད་ཀྱི་སློབ་ལེང་ལེང་ཏུ་བསྐྱེད་ཅིང་། སློབ་ཡི་དང་བ་བྱལ་བྱལ་ཏུ་
འབྲེན་ལ། གཏམ་རྒྱུད་ཀྱི་ཆ་ནས་ཐུང་རྩལ་བྱེད་ཆོག་ཅིང་། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཆ་
ནས་གོ་བ་སྒྲངས་ཀྱང་ཆོག་པའི་སྒྲིན་འགྲོའི་གཏམ་འདི་རྒྱུས་པར་བྱངས་ཏེ་
འགོད་བ་ལ་འཆར་སྒྲོ་འདི་འབྲེད་ཡོད་དེ། དང་པོ། འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་
འཆོ་གནས་ལོ་རྒྱུས་མདོ་ཏུ་དྲིལ་བ་གཏམ་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོག་འགྲོས་ལ་བྱངས་ནས་
བརྗོད་པས་ཚུམ་ལ་བརྒྱུར་བསྐྱེད་ཀྱི་ཁྱད་ཡོན་ལྟན་པ་དང་། གཉིས་པ།
བརྗོད་དོན་གང་ཞིག་གཏམ་རྒྱུད་ལ་སྦྱར་ཏེ་བྲིས་པ་བསྟན་ན། བོད་མི་
ནམས་གཏམ་རྒྱུད་ལ་དགའ་བའི་སེམས་ཁམས་དང་མཐུན་པས་སློག་པོའི་
ཡིད་ལ་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་འཇགས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པ། གསུམ་པ། ཁོ་ལོ་ཚུམ་
ལ་འབྲུག་ཏུས། ཞལ་རྒྱུན་ལུང་གི་མཐུད་རྒྱུས་བཅའ་སྤྱོད་པའི་ཚུམ་ཡིག་གྱུང་པོ་
རིངས་པོ་འབྲི་མི་འདོད་པར། ཚུམ་བྱུང་འདི་བཞིན་ཐབས་ཚལ་བདེ་ལྷག་
འབྲུག་པོའི་ཚུལ་ལ་སློབ་པ་མཉེས་པ་བཅས། ཚུམ་པོ་དང་། སློག་པོ། འབྲེན་
པོ་སྐྱམ་ཆ་ནས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་དགོས་མཁོ་གང་ལའང་མི་འགལ་བ་གཞི་

① 《人类的解放》[美]房龙 著，国际文化出版公司，1997年8月版

བྱས། ལྷག་དོན། འགྲོ་མིའི་ལ་རྒྱས་ཀྱི་བདེན་པའི་བྱར་ཞིག་རི་མ་རི་བཞིན་
 བོད་མི་རྣམས་ལ་ངོ་རྒྱུད་དང་རྒྱུག་འདོན་བྱ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པར་གཞིགས་
 བྱས། ད་ལེས་བསམ་བཞིན་བརྒྱར་ཉེ་ཐོག་མར་བཞོད་པས། བྱད་མཚར་ལ་
 མྱེད་རྣམས་ཡོད་པ་ཞུ།

གཉིས།

གལ་ཉེ། གཏམ་རྒྱད་འདི་དུམ་བུ་གཉིས་ལ་བཞོས་ཉེ་རྒྱས་གར་མི་
 འདྲ་བ་གཉིས་ཚུམ་པའི་དབང་ཏུ་བཏང་ན། དུམ་བུ་དང་པོ་དེ་རྒྱ་གར་ཞིག་
 དང་། དུམ་བུ་གཉིས་པ་དེ་རྒྱ་གར་ཞིག་ཡིན་གྱི་རེད།

ཡང་། གཏམ་རྒྱད་འདི་དུམ་བུ་གཉིས་སུ་བཞོས། རྒྱས་གར་མི་འདྲ་
 བ་གཉིས་བཅུ་མས་ཉེ་སོ་སོ་གང་ལ་གཏོགས་པ་བཤད་དགོས་པའི་དབང་ཏུ་
 བཏང་ན། ལུ་ཚོ་ཉག་ཉག་རྒྱས་གར་དང་པོ་དེར་རང་བཞིན་གྱིས་མི་
 གཏོགས་སམ།

རྒྱ་མཚན་ནི། དཀྱིལ་ཡངས་ལ་སྐམ་ཆེ་བའི་བཅན་པོའི་སྒྱིང་སྟོབས་ཀྱི་
 ཉེ་མ་བྱུབ་ནས་བྱུབ་ཏུ་ཡོང་བ་ན། སེམས་ཀྱི་རྒྱས་པ་གཙོད་པའི་རིག་གནས་
 མ་གཏོགས། ཐིམ་ལས་མཐའ་དག་གི་རྩ་ལག་སེལ་བ་ནས་སེལ་བྱར་འཁོར་
 ཞིང་། བོད་པ་རྣམས་སྤར་ཡང་སྤྲོ་ཁྲིའི་དུས་རབས་སུ་ཞོག་འགྲོས་སུ་བརྒྱད་
 དེ། “ཤེས་རྒྱུངས་གྲག་རྩང”གི་འཇིག་རྟེན་ན་རང་སེམས་རང་གིས་གསོས་
 ཉེ་རྒྱུད། “ཤེས་རིག་གི་རྩ་རྒྱན”ནས་འཆོ་གནས་རྒྱན་ཤེས་ཀྱི་དུས་ཡུན་རི་
 ལྟར་རིང་ནའང་། རྒྱལ་རྒྱུན་གྱི་“ཤེས་ཡོན་གན་པོ”ཆོའི་ཐབས་ཤེས་དང་

བཟུང་ན། ལྷག་མཆོང་སར་ལས་མི་སྒྲིབས་པའི་ཚུལ་དུ་འདུག དུས་ནམ་
ཞིག་ནས། “ཤེས་ཡོན་ཀན་པོ”ཆོས་བསམ་གཞིག་ཡོད་ཚད་ཀྱི་ཁ་ལོ་རང་
སེམས་ལ་བཟུང་ཅིང་། ལུན་ནག་གི་ཁྱ་བྱར་སོ་སོ་ན་གཟུངས་ཐགས་ཐར་
ཐོར་རེ་སྒོ་བཞིན་བྱ་རབས་ཆ་རྒྱད་ནམས་ཀྱི་སྒོ་རིག་དང་དཔའ་ངར་ཀྱན་ལ་
འབྱར་འཛོམས་ཡང་ཡང་གཏོང་བཞིན་མཆིས། “ཤེས་ཚོངས་གྲོག་རྩེ”གི་
འཇིག་རྟེན་མཐའ་འཁོབ་ཅིང་། “ཤེས་ཡོན་ཀན་པོ”ཆོའི་འཇུག་ཕྱོག་མཐུ་
བཅན་པའི་རི་ཆོགས་ཀྱི་ཕུ་ངམ་ཐང་དུ། འཆོ་གནས་ལ་དྲངས་ཤིང་མི་ཡུལ་
ལ་དགའ་བའི་“དོགས་སྒྲོང་པ་དང་གསར་གཏོད་པ”ནམས་རི་འདྲའི་དཔའ་
ངར་ཆེ་ཞིང་སྒྲིང་ཁུས་ལུན་ན་ཡང་། མཇུག་མཐར། འདྲི་གཅོད་ཆ་ནན་གྱི་
རྟོག་ཐེས་རི་བཞིན་ཁྱར་ཏེ་མཆར་སྟུག་གི་མི་ལམ་དང་ལྷན་དུ་གཡང་གཟར་
གྱི་བྲག་ལ་མི་སྒྲིབས་བྱ་མེད་ཡིན་སོང་།

རི་འདྲའི་ཡིད་སྒྲོ་ཞིང་ཞེ་སྟུག་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་གསོན་པོ་ཞིག་
རེད་ཨང་།

འདི་ནི་རི་ཆོགས་ཀྱི་པ་ས་འདི་དུ་ལྟའི་རང་གཟུགས་མ་ཡིན་ནམ།

འོ། བསམ་ཞིང་བསམ་ན་གཏམ་རྒྱུད་འདི་ཁྱ་ཆོར་བལྟས་ཏེ་བྲིས་པ་

འདྲ།

སྟབས་ལེགས་པ་ཞིག་ལ། གཏམ་རྒྱུད་འདི་དུམ་བུ་གཉིས་སུ་བཅད་མི་
ཆོག་པའི་སྒོས་གར་གཅིག་ཡིན་སོང་།

དགའ་འོས་པ་ཞིག་ལ། གཏམ་རྒྱུད་ད་དུང་བཤད་མ་ཆར། གཏམ་
རྒྱུད་ད་ལྟ་འགོ་བཅའས་མ་ཐག་རེད། གཏམ་རྒྱུད་ཀྱི་མཆར་སྟུག་རྗེས་ན་
ཡོད།

གསུམ།

གཏམ་རྒྱུད་དེ་དུང་མཁུག་མ་གྱིས།

གཏམ་རྒྱུད་དེ་དུང་བྱུང་གཙོ་མི་དུང་བའི་རྣོ་ས་གར་གཅིག་རེད། མི་
ཡུལ་གྱི་གཏམ་རྒྱུད་ཡོད་ཀྱི་རྒྱ་གར་དང་རྩ་གར་རེས་མོས་སྤྱ་འཁོར་ཏེ་འབྲབ་
ཅིང་། གཏམ་རྒྱུད་ཀྱི་མཁུག་གར་ཡང་རྩ་གར་གྱིས་བསྐྱས་ཏེ་འགྲོ། རྩ་གར་
འདྲེས་མའི་རྩ་གར་གྱི་འགྲུག་ཤུགས་ནི། ཆེས་མཐའ་མཁུག་གི་རེ་བས་ཁེངས་
པའི་“རྩ་ཐང”དེ་རེད།

“རྩ་ཐང”དེ་མི་ཡུལ་གྱི་མཚན་སྟག་ཡོངས་སྤྱ་རྩོགས་པའི་“དག་ཞིང”
རེད་ལ། “རྩ་ཐང”དེ་འཛིག་ཉེན་དུ་འཆོལ་ཞིང་སྟེག་པའི་“གཞུ་ལ”ཡང་
རེད།

“རྩ་ཐང”དེའི་ཕྱིར་དུ། འགྲོ་བ་མི་རྣམས་དོགས་སྦྱང་གིས་ཁེངས།
རྒྱབ་འགལ་དུ་སོང་། འཐབ་ཚད་དུ་བྱགས། གདོང་གཏུག་རི་སྟེད་བརྒྱབ།
.....

ཁོ་ཆོའི་འཆོ་བ་འགལ་འདུས་སྤྱབ། འགལ་འདུའི་སྟེན་ལས་འཐབ་
ཚད་བྱང་།

འགལ་ འདུ——འཐབ་ ཚད——འགལ་ འདུ——འཐབ་ ཚད
.....

དེས་ཅན་དུ་འབྱུང་བའི་འཐབ་ཚད་རྣམས་ནི། ཁོ་ཆོའི་རྩོས་པ་མ་
བཅད་པའི་ཆོར་ཤེས་སྣ་དགུའི་དགོས་མཁོ་སྦྱང་ཕྱིར་རེད།